

Nr 4
2024

RTP-S

AKTUELLT

PERSONSKADE-
FÖRBUNDET RTP-S
STOCKHOLMS LÄN

Tre av fyra anser att pendeltågen har blivit otrygga

Sid 8-9

Gemenskap är viktigt för protesanvändare

Sid 10-11

Rolf kläckte idén till paralympisk gren

Sid 12-13

Framgångsrik rehabilitering i naturskön miljö

På Mälargården möts du av erfaren och kunnig personal. Vi är till för att din rehabilitering ska bli så framgångsrik som möjligt. Vår anläggning ligger i natursköna Sigtuna och här kan du fokusera på din rehabilitering utan störande moment. Vår 34-gradiga rehabiliteringsbassäng nyttjas frekvent till både gymnastik och avslappning. Funktionsnedsättning är inget hinder för att träna på vårt gym.

Förutom att du har enskild tid med sjukgymnast varje dag så finns ett stort utbud av gruppaktiviteter. Tillsammans tar vi fram ett rehabiliteringsprogram anpassat till dina förutsättningar.

Mälargården bedriver neurologisk rehabilitering för Postpolio, neurologiska trafikskador, stroke, MS och Parkinsons sjukdom.

För ytterligare information kontakta vår koordinator Lena på direktnummer 08-594 936 34.

www.malargarden.se

Innehåll

Aktiviteter.....	4-7
Fyra av fem känner sig otrygga.....	8-9
Gemenskap är en viktig faktor.....	10-11
Rolf skapade sporten kälkhockey...12-13	
RTP-S medlem demonstrerade.....	14
Rullatorhållare i de blåa bussarna.....	15
Livsfilosofi i rehabiliteringen.....	16
Bad – Gymnastik	17
Fortsatte turnera med amputerat ben..	18
Övrigt.....	19
Rapporter	20-23
Valberedning.....	24
Årsmöten	25
Kalendarium.....	26
Kontakta oss.....	27

RTP-S Aktuellt utges av:

Personskadeförbundet RTP-S,

Stockholms län

Adress: Kavallerivägen 24

174 58 Sundbyberg

Telefon: 08-545 622 60

E-post: info@rtps.se

www.rtps.se

Bankgiro: 134-6261

Swish: 1236783112

Org.nr: 816000-2054

Ansvarig utgivare: Lotta Änggård

Redaktör: Jonas Jönsson

Material till tidningen: Redaktionen

tar mycket gärna emot artiklar, bilder,

tips på saker att skriva om m.m. men

förbehåller sig rätten att redigera.

insända bidrag. För ej beställt material

ansvaras ej.

Kontakt: Kansliet per telefon eller

post till RTP-S, Redaktionen, adress

enligt ovan.

Nästa nummer utkommer:

14 februari 2025.

Manusstopp: 24 januari 2025.

Tryckeri: SIB-TRYCK HOLDING AB

Omslag: Esko Mallenius åker inte

med pendeltåg så ofta men han tycker

att tågvärdrar ska återinföras för att

öka tryggheten för personer med en

funktionsnedsättning.

Foto: Jonas Jönsson

Bli medlem i RTP!

Enskild medlem 300 kr/år

Familjemedlemskap 360 kr/år

Plusgiro 48 62 02-5

2024 har rusat på med en väldig fart. Mycket har hunnits med att göra på kansliet och ännu mer väntar nästa år.

Liksom andra föreningar står RTP-S inför stora förändringar. Allt fler saker runt omkring oss digitaliseras och vi behöver följa med i utvecklingen. Inför 2025 planerar kansliet att kunna sända föreläsningar digitalt, vi tror och hoppas att det öppnar upp för fler att kunna ta del av det vi erbjuder om det förutom att kunna komma och lyssna på plats också går att följa via sin dator, telefon eller surfplatta hemifrån.

Under året har vår tidning RTP-S Aktuellt kommit ut med fyra fullspäckade nummer med intressant läsning. Vår förhoppning är att tidningen sparas mellan numren så att man alltid har tillgång till information om aktiviteter, bad och lokalföreningarnas arrangemang. Nytt inför kommande år är att ett nyhetsbrev via mejl är tänkt att skickas ut mellan tidningarna om det finns intressanta saker att informera om. I år har vi mer än tidigare utnyttjat funktionen i medlemsregistret att skicka ut påminnelser någon vecka innan föreläsningar och andra aktiviteter. Detta är något som vi gärna vill veta om det uppskattas av er medlemmar eller om det blir för många sms från oss.

I vårt distrikt i Stockholm har mycket hänt under året. Lokalföreningarna har genomfört många roliga och spännande aktiviteter, medlemmarna har inbjudits till att delta i allt från fest till träning. För att nämna några exempel så har Södertälje erbjudit yoga och paraffinbad, Nordvästra Storstockholm har bjudit in till musikafton, Storstockholm har haft en rad trevliga utflykter och Norrtälje har besökt Hammarbytorps trädgårdar och Ängsö. Håll utkik i tidningen och på hemsidan inför kommande arrangemang. På RTP-S kansli har vi haft föreläsningar om rullstolskola, hjälpmedel i vardagen och existentiella frågor i rehabiliteringen, en intressant mix av ämnen som vi hoppas känts relevanta. Inför 2025 planeras en rad intressanta föreläsningar som vi hoppas ska bli välbesökta.

Två spännande resmål erbjuds under året, vår aktivitetskommitté har planerat en endagarsresa till Roslagen i maj och en fyradagarsresa till Höga Kusten i månadsskiftet augusti/september. Missa inte dessa resmål.

Glöm inte att höra av er till oss på kansliet med förslag och önskemål, det är så viktigt för oss att få input från er alla.

Sist men inte minst vill jag tillönska alla en God jul och ett Gott Nytt År!

God Jul och Gott Nytt År
önskar Karin Johnson,
kanslichef på Personskadeförbundet RTP-S.

Aktiviteter

Titta gärna på RTP-S hemsida – www.rtps.se – där det finns information om aktiviteter även utöver de som finns i tidningen.

RTP-S

Nya och gamla medlemmar hälsas välkomna till samtalsträffarna! Vi tar upp aktuella ämnen eller problem och delar med oss av erfarenheter och vår mångåriga kunskap av rehabilitering, hjälpmedel m.m. Om inte annat anges så hålls samtalsträffarna i RTP-S lokaler på Kavallerivägen 24, Sundbyberg. Kaffe/te till självkostnadspris.

Samtalsträff med boccia Hjärnskadade

Tid: Måndagar klockan 12.30-14.30

Datum: 9, 16 december 27 januari, 3, 10, 17, 24 februari.

Vi tar upp aktuella ämnen eller problem och delar med oss av erfarenheter och av många års uppbyggda nätverk vad gäller rehabilitering, hjälpmedel med mera.

Kaffe/te med bröd till självkostnadspris: 20 kronor.

Anmälan: Senast torsdagen före mötet till RTP-S, kansli 08-545 622 60 eller info@rtps.se

Kontaktperson: Christer Olsén 08-545 622 63 eller christer.olsen@rtps.se

Samtalsträffar med Polioskadade på RTP-S kansli

Vi tar upp aktuella ämnen eller problem och delar med oss av erfarenheter och vår mångåriga kunskap av rehabilitering, hjälpmedel med mera.

Tid och datum: 4 december. 2025: 8 januari, 5 februari och 5 mars.

Alltid på onsdagar klockan 12.30-14.30.

Plats: Kavallerivägen 24 i Rissne.

Kaffe/te med kaffebröd till självkostnadspris: 20 kronor.

Anmälan: Senaste måndagen före mötet till RTP-S kansli. 08-545 622 60 eller info@rtps.se

Kontaktperson: kansliet 08-545 622 60 eller info@rtps.se

Att leva med hjärnskada

RTP-S erbjuder föreläsningar om livet efter en traumatisk hjärnskada med Christer Olsén för både skolelever och yrkesverksamma inom vård och omsorg, försäkringsbransch och forskningsverksamhet.

Varmt välkomna att kontakta oss för mer information:

Christer Olsén
08-545 622 63 /
christer.olsen@rtps.se
eller RTP-S kansli:
08-545 622 60 /
info@rtps.se

RTP-S Friskvård

Träningen på Aleris Rehab Station Stockholm äger rum tre gånger per vecka. Tiderna är måndagar 17.30-19.30, onsdagar 17.30-19.30 samt lördagar 13.00-15.00. Gym- och badavgiften är 400 kronor per termin.

Adress: Frösundaviks allé 4

Händer i StorStockholm

Häng med till Stadsmuseet och upplev en spännande historisk resa!

Följ med på en hisnande historisk resa från när Stockholm var en liten plats i norra Europas utkant till att bli en urban metropol.

Den så kallade Stockholmsutställningen är en permanent utställning på tre våningsplan.

Datum och tid: onsdagen den 26 mars, klockan 12.30.

Kostnad: Det är fri entré till museets utställningar. Det blir ingen guidad tur.

Mötesplats: Stadsmuseets huvudentré på gården, plan 0.

Adress: Ryssgården vid Slussen.

Anmälan: info@rtps.se eller ring 08-545 622 60.

Senaste anmälningdagen: måndagen den 24 mars.

Möt våren i Bergianska trädgården tillsammans med Yvonne Andersson

Möt våren i Bergianska trädgården. Strosa runt i den vackra omgivningen när våren börjar ta sitt grepp över skog, mark och fauna.

Bergianska trädgården är en botanisk trädgård och grundades av bröderna Bergius på 1700-talet och har till uppgift att sprida kunskap om biologisk mångfald och botanik.

Utomhusdelarna i Bergianska trädgården är öppna året runt och har fri entré. Edvard Andersons växthus är öppet året runt och där finns också ett kafé.

Angöring för färdtjänst, taxi och buss är Gustafsborgsvägen 4, 60 meter från ingången till Edvard Andersons växthus. De centrala delarna kring Edvard Andersons växthus, Victoriahuset och Gamla orangeriet är belägna på flack mark.

Aktivitetsledare är Yvonne Andersson:

– Vi kan promenera eller åka med våra elmoppar i den vackra naturen. Och vi kan fika och ha det trevligt tillsammans, säger hon.

Datum och tid: onsdagen den 10 maj, klockan 13.00

Anmälan: info@rtps.se eller ring 08-545 622 60

Senaste anmälan: måndagen den 8 maj.

Kostnad: Kostar ingenting att besöka trädgården.

Händer i Norrtälje

En föreläsning med en fysioterapeut planeras under våren 2025 i Norrtälje

Under våren planeras en föreläsning med en fysioterapeut. Datum är ännu ej klart.

Information kommer att publiceras på RTP-S hemsida så fort datum och plats är bestämt.

Händer i Södertälje

Jullunch med god mat, härlig julstämning och trevlig musikunderhållning

Södertälje RTP anordnar traditionsenligt en jullunch. I år tillsammans med DHR. Det blir god julmat, fin julstämning och en trevlig musikunderhållning samt en liten julklapp. Meddela om du är allergisk för något ämne som till exempel laktos, gluten eller nötter.

Datum: lördagen den 7 december.

Tid och plats: klockan 13.00-16.00 i Gruvan.

Kostnad: 120 kr/person, den övriga kostnaden sponsras av RTP. **Sista anmälningdag:** 27 november

Anmälan: till Jan Jonsson 070-2508403 eller Eva Molnar 070-4869513. Inbetalningen sker till Plusgiro: 576790-0. Skriv namn på vem det gäller. Senast den 30 november.

RTP Södertälje planerar att fortsätta med yoga och paraffinbad under våren 2025

RTP Södertälje har under året arrangerat kurser i yoga och haft träffar där deltagarna fått paraffinbehandlingar. Det kommer RTP Södertälje fortsätta med även under våren 2025. Yogan kommer fortsätta under ledning av Britta Larsson och paraffinbaden fortsätter under ledning av Ingrid och Janne Jonsson. Yogan kommer äga rum på måndagar och paraffinbaden varannan torsdag. Exakt datum är ännu inte spikade.

RTP Södertälje har också planer på att genomföra olika aktiviteter som till exempel museibesök, resor, musikarrangemang och smycketillverkning. Har Du något förslag på aktiviteter så kontakta Eva Molnar 070-4869513.

Händer i NV Storstockholm

Börja på vattengymnastiken i det varma vattnet på Dragongården i Upplands Väsby

Glöm inte bort att det finns en fin bassäng som abonneras av RTP-S på Dragongården i Upplands Väsby. Det är ett glatt gäng som samlas i badet varje måndag mellan klockan 18.15-19.15. Det är mellan 32-34 grader varmt i vattnet och en ledare finns alltid på plats.

”Det är så trevligt och bra. Fler medlemmar borde komma dit för det varma vattnet är så bra för leder och muskler” säger Bengt-Erik Johansson, tidigare ordförande i lokalföreningen RTP Nordväst, och som i många år har njutit av det varma vattnet på Dragongården.

Är det någon som vill börja på vattengymnastiken på Dragongården? Om ja, mejla RTP-S kansli: info@rtps.se eller ring 08-545 622 60. Det kostar endast 400 kronor per termin och avgiften inkluderar även möjligheten att besöka gymmet i Frösundavik.

Aktiviteter

Övriga aktiviteter

På årets julfest väntas julmust, jultallrik, glögg, kaffe och pepparkaka

Torsdagen den 5 december klockan 11.30 – cirka 13.30 anordnas en jullunch i RTP-S lokaler på Kavallerivägen 24 i Rissne.

Kostnad: Jultallrik med julmust eller ramlösa och kaffe med kaka till ett pris av 150:- per person.

Anmälan: Om färre än tio personer anmäler sig så ställs julträffen in.

Vid för få anmälda deltagare så anordnar Personskadeförbundet RTP-S istället en julträff med glögg och pepparkakor på kansliet. Klockan 13.30- cirka 15.00.

Inbetalning: Avgiften 150:- per person betalas in på Bg: 134-6261 eller Swish 1236783112 senast 29 november. Skriv ”Julträff 5/12” på inbetalningsavin.

Anmälan senast: Fredagen den 29 november.

Anmälan är bindande. Till tel. 08-545 622 60 eller info@rtps.se.

Njut av goda våfflor med sylt och grädde med en kopp kaffe på självaste Våffeldagen

Sverige började man tillaga våfflor kanske så tidigt som på 1500-talet. Den våfflan var dock en mer sparsmakad variant eftersom bland annat socker, grädde och sylt var lyxvaror. Den söta våfflan vi äter idag uppstod i slutet av 1800-talet. Idag äts det mycket våfflor i Sverige, speciellt på Våffeldagen, det vill säga Jungfru Marie bebådelsedag som firas den 25 mars. Vi på RTP-S kansli kommer också uppmärksamma Våffeldagen!

Vi bjuder därför in alla våra medlemmar för att äta våfflor med sylt och grädde! Tillsammans med gott nybryggt kaffe.

Samtidigt som vi njuter av goda våfflor kommer vi arrangera en quiz-tävling med kluriga frågor.

Datum och tid: tisdagen den 25 mars, klockan 13.00-15.00.

Plats: RTP-S kansli, Kavallerigatan 24, Rissne.

Kostnad: 20 kronor/person

Anmälan: info@rtps.se eller ring 08-545 622 60

Sista anmälningdagen: fredagen den 21 mars.

Personskadeförbundet RTP-S valberedning uppmanar medlemmarna att engagera sig

Personskadeförbundet RTP-S valberedning vill uppmana alla medlemmar som är intresserade av att engagera sig i frågor som är viktiga för personer med funktionsnedsättning att kontakta Personskadeförbundet RTP-S kansli i Rissne.

Kontakt: info@rtps.se eller ring 08-545 622 60.

En ny kurs med sittgympa och yoga för kropp och själ drar i gång på kansliet

Vill du lära dig att slappna av och samtidigt bli mer rörlig så är RTP-S kurs som innehåller sittgympa och yoga för kropp och själ något för dig! Kursledare är Christer Olsén och Anki Holmberg och duon kommer att dra i gång en ny och hälsosam gympa- och yogakurs i vår. Kursen sker varannan vecka på onsdagar. Första tillfället sker onsdagen den 29 januari.

Det finns inget krav att man måste delta varje gång. Det är bara att anmäla sig och komma till RTP-S kansli. Kursen är utan kostnad.

Plats: RTP-S kansli, Kavallerivägen 24, Sundbyberg.

Tid: 13.00-14.00

Datum: 29 januari, 12, 26 februari. (Sista yoga- och meditationskursen sker på tisdagen den 17 december).

Anmälan: 08-545 622 63 el. e-mail: christer.olsen@rtps.se

Kom ihåg att friskvårdsavgiften inkluderar både bassängträning och tillgång till gym

I höstas infördes en friskvårdsavgift som inkluderar både bad och gym. Badavgiften är därför höjd från 320 kronor till 400 kronor. Avgiften på 400 kronor, som kallas för en friskvårdsavgift, kommer inkludera gymmet i Frösundavik. För att fortsätta att gå till gymmet kommer därför kosta 400 kronor men då kan man också delta i bassängträning i varma bad. Sammanfattningsvis så kommer alltså friskvårdsavgiften (terminsavgiften) på 400 kronor inkludera både bad och gym. För mer information: info@rtps.se eller 08-545 622 60.

Funktionsrättsbyrån erbjuder rådgivning för vuxna med funktionsnedsättning

Funktionsrättsbyrån driver en nationell rådgivningslinje som riktar sig till vuxna personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga.

Funktionsrättsbyrån erbjuder rådgivning gällande rättigheter och ger information om hur rådsökande själva kan kräva sin rätt. Och Funktionsrättsbyrån utgår från ett funktionsrättsperspektiv och Funktionsrättskonventionen i sitt arbete.

Kontakt: Helgfria onsdagar mellan klockan 09.00-11.00. Telefonnummer: 010-898 50 90.

Det finns planer på en fyradagarsresa till Höga kusten i slutet av sommaren 2025

I slutet av augusti 2025 kommer det arrangeras en resa till Höga kusten. Planen är att resan ska pågå under fyra dagar. Mer information om den resan kommer i RTP-S Aktuellt nr 1-2025. **Arrangör:** RTP-S Aktivitetskommitté och Sundbergs Buss AB

Häng med på en intressant resa till Roslagens famn - i maj 2025

Vi åker från Kavallerivägen kl. 08.30, via Häggvik och Norrtälje kommer vi ut på Vaddölandet och Vaddögårdsmejeri.

Vaddö Gårdsmejeri är ett av de första lokala gårdsmejerierna i Sverige och är inrymt i nya lokaler i Karl-Ivargården som ägs och drivs av familjen Edlund sedan över ett hundra år. Här dricker vi vårt förmiddagskaffe med smörgås. I gårdsbutiken kan vi handla av deras hemmagjorda ostar och övriga mejeriprodukter som dom tillverkar. Här finns även delikatesser från andra lokala producenter. Vi kommer också att få en liten inblick hur det startade och hur det ser ut idag med verksamheten.

Efter besöket hos gårdsmejeriet åker vi till Roslagens sjöfartsmuseum i Älmsta. Museet visar rospiggens sjöfartstraditioner med postföring över havet, skärgårdsfiske, båtbyggerikonst och inte minst sjöfartens servicenärningar såsom fyrbetjäning, lotsning och sjöräddning. Här finns även en intressant historik om Vaddö kanal.

Vi får en introduktion av en av de ideellt arbetande medarbetarna som också visar en kort film innan vi på egen hand går runt och ser på de många utställda föremålen.

Nu börjar det kurra i magen, vi stiger på bussen och åker förbi Norrtälje och vidare mot Finsta innan vi svänger av ut i skogen. Det är nästan man tror att man är på fel väg då ljusnar det och där ligger Sundsta Säteri. I restaurangen serveras mat efter årstid, här bakas och lagas det mat från grunden, inga halvfabrikat. Vi blir serverade en god lunch med kaffe och kaka, vi äter och njuter av maten och omgivningarna innan vi stiger på bussen och börjar färden tillbaka till Kavallerivägen.

Efter en dag i Roslagens famn är vi åter i Rissne cirka klockan 16.30.

Datum: fredagen den 23 maj.

Denna resa är subventionerad för RTP-S medlemmar.

Pris för resan: 720:- för medlemmar och 1220:- för icke medlemmar. Inkl. resa i turistbuss med lift för rullstolar, förmiddagskaffe med smörgås, lunch och entréer och guidningar enligt program.

Toalett finns ombord på buss. Kom ihåg att anmäla hjälpmedel, specialkost och undvik starka dofter.

Intresseanmälan skall göras senast: 24 mars 2025 till RTP-S kansli 08-545 622 60 eller info@rtps.se.

OBS! Anmälan är bindande

Arrangör: RTP-S Aktivitetskommitté och Sundbergs Buss AB

Roslagens sjöfartsmuseum är ett sjöhistoriskt museum på gamla Kaplansbacken Älmsta i Norrtälje kommun.

Foto: Wikipedia commons

Redaren sitter försjunken i sitt arbete i Skeppargårdens storstuga.

Foto: Wikipedia commons

Tre av fyra anser att tryggheten

Personer med funktionsnedsättning känner sig otrygga på pendeltågen. 75 procent tycker att tryggheten har försämrats sedan tågvärdarna slopades på pendeltågen. Det visar en enkät som RTP-S tillsammans med fyra andra föreningar låtit genomföra under hösten.

– Det är inte alls bra. Det känns som det bara blir sämre, säger Esko Mallenius, som ibland åker med sin elmoppe på pendeltåget från Sundbyberg.

Region Stockholms politiker beslöt under våren 2023 att ta bort tågvärdar på pendeltåget, för att spara pengar. Beslutet har fått mycket kritik och har försvårat för personer med funktionsnedsättning. Efter slopandet av tågvärdar måste den som behöver en rullstolsramp anmäla detta hos personalen i spärkiosken. Rullstolsanvändaren berättar då också vilken station hen ska resa till. Tanken är att det ska gå att resa spontant även med exempelvis rullstol.

I våras samlade *RH-gruppen ett gäng pendlare med rullstol för att undersöka hur det fungerar att resa för personer med funktionsnedsättningar. Syftet var att testa pendeltågens rampservice och med på resan var även trafikregionråd Anton Fendert (MP), som ansvarar för kollektivtrafiken. Under testet tvingades rullstolsanvändarna vänta på en station i 40 minuter för att få hjälp med en ramp mellan perrong och tåg. Anton Fendert ansåg att detta var "helt oacceptabelt".

Under hösten 2024 har RH-gruppen genomfört en enkät om hur medlemmarna upplever resandet på pendeltåget i Stockholms län. 170

Esko Mallenius tycker att alla ska kunna känna sig trygga på pendeltågen. "Vi ska som alla andra kunna k

personer svarade på enkäten och ett enkätsvar visar tydligt att oron och ängslan att åka pendeltåg är hög. Hela 75 procent av deltagarna anser att tryggheten har försämrats utan tågvärdar. Några av enkätdeltagarna kommenterade försämringen: "Man känner sig mer utlämnad utan tågvärdar", "tryggheten att åka och röra sig i kollektivtrafiken har blivit mycket sämre", jag är rädd att åka då

jag är osäker om jag kommer få hjälp med att kliva på tåget", "tryggheten har försämrats 100% med pendeltåg utan tågvärdar", "resandet känns mycket otryggare nu och olycksriskerna ökar!".

– Allt man drar in på är dåligt. Det här innebär att det blir sämre för oss som sitter i en elmoppe eller i en rullstol. Vi ska som alla andra kunna känna oss trygga när vi åker kollek-

har försämrats på pendeltågen

änna oss trygga när vi åker kollektivt" säger han.

Foto: Jonas Jönsson

tivt, säger Esko Mallenius, som också är medlem i Personskadeförbundet RTP-S.

Lotta Änggård, Personskadeförbundet RTP-S distriksordförande, har full förståelse för att det har uppstått en frustration bland pendeltågsresenärerna:

– Även om detta är en liten enkät säger den ändå en hel del. 75 procent av underlaget anser att tryggheten på

olika sätt försämrats, dels när tågverdana togs bort, dels av att rampservicen försämrats. Det är en anmärkningsvärt hög siffra som skulle bli ännu högre om man tar med andra grupper i samhället, som till exempel äldre, i många fall synsvaga personer. Det kan konstateras att tryggheten för en grupp som denna har betydelse för tryggheten i samhället i stort, säger hon.

Mer än varannan person, 53 procent, upplever att rampservicen inte fungerar som den ska och 64 procent anser att de numera måste planera sina resor mer noggrant. Och 55 procent anser att resandet med pendeltågen tar större tid i anspråk. 46 procent har slutat resa spontant med pendeltåg. 29 procent upplever att de har blivit mer isolerade och 28 procent har börjat åka färdtjänst i stället för pendeltåg.

– Det är mer än beklagligt att frågor om säkerhet och trygghet för alla skuffas undan till förmån för majoritetssamhällets krav på effektivitet och tidspress, säger Lotta Änggård.

RH-gruppens enkät ska presenteras för Anton Fendert senare i år.

*RH-gruppen (Rörelsehinderföreningarna i samverkan)

Rörelsehinderorganisationerna RTP-S, DHR, Neuro, Reumatikerdistriktet och RBU samverkar i denna grupp i länet. Det är framför allt medlemmar i dessa organisationer som har svarat på enkäten.

Text: Jonas Jönsson

Lotta Änggård, RTP-S distriksordförande.

Foto: Jonas Jönsson

Enkätens frågor och svar:

Tryggheten har försämrats

Stämmer 75 procent

Stämmer inte 25 procent

Jag planerar min resa mer noggrant

Stämmer 64 procent

Stämmer inte 36 procent

Mitt resande med pendeltåg tar större tid i anspråk

Stämmer 55 procent

Stämmer inte 45 procent

Jag upplever att den rampservice som erbjuds fungerar

Stämmer inte 53 procent

Stämmer 47 procent

Mitt resande har inte förändrats

Stämmer 56 procent

Stämmer inte 44 procent

Jag har slutat resa spontant med pendeltåg

Stämmer 46 procent

Stämmer inte 54 procent

Jag åker färdtjänst i stället

Stämmer 28 procent

Stämmer inte 72 procent

Jag har blivit mer isolerad

Stämmer 29 procent

Stämmer inte 71 procent

Källa: RH-gruppens egna enkät. 170 personer svarade. Enkäten genomfördes under hösten 2024.

Att träffa andra protesanvändare är

Livet förändras för de som har amputerat ett ben eller en arm. Det kan påverka allt i vardagslivet. En studie från Jönköpings Universitet visar att en viktig faktor för att gå vidare i livet är att få träffa andra i samma situation.

Att känna gemenskap av att inte vara ensam med sina upplevelser och utmaningar bidrar till att acceptera den nya livssituationen.

Att anpassa sig till livet efter en amputation upplevs olika för varje individ. För de som har medvetet valt att amputera en kroppsdel på grund av att ha haft smärta en längre period accepterar vissa sin nya situation relativt snabbt.

Men för andra kan det ta lång tid att acceptera sin nya verklighet och känna sig bekväma i sin kropp. Det finns flera faktorer som kan påskynda känslan av att acceptera sin nya livssituation.

Nerrolyn Ramstrand, professor i ortopedteknik vid Hälsohögskolan, Jönköping University, har genomfört en studie om hur personer som använder proteser upplever sin vardag.

Nerrolyn Ramstrand, professor i ortopedteknik.

Foto: Jönköping University

Studien visar att det kan vara till stor hjälp få träffa andra i samma situation. Att inte känna sig ensam. Det är

För att kunna gå vidare i livet och acceptera sin nya livssituation så är känslan av gemenskap viktigt. Genom att träffa andra eller online så ger det en känsla av att inte vara ensam med sina upplevelser och utmaningar.

viktigt att kunna erbjuda möjligheten att få träffa andra, säger hon.

Hur ser möjligheterna ut att finna

andra i samma situation och känna gemenskap?

– Det finns grupper på sociala

viktigt för att kunna gå vidare i livet

om att träffa andra protesanvändare antingen på plats

Foto: Pexels.com

medier som man gå med i och där kan man dela med sig av sina egna erfarenheter och få stöd och inspi-

ration av andras erfarenheter. Att känna sig delaktig i en gemenskap är viktigt för många, men inte för alla. Vad bör vården och stödet för protesanvändare göra för att förbättra och underlätta anpassningsprocessen för amputerade?

– Alla människor med en amputation ska kunna erbjudas att få träffa andra amputerade. Det ska inte vården själva styra över utan detta bör ske som ett samarbete mellan vården och brukargrupper. Och den gruppen med människor med en amputation bör utbildas för att kunna fungera som ett kamratstöd, så de vet hur de ska bemöta människor som är nyamputerade, säger Nerrolyn Ramstrand.

Det var 15 personer, som hade varit protesanvändare i flera år, som deltog i studien.

Deltagarna

uttryckte

inte en

önskan att

vara fullt

funktions-

dugliga

utan däremot

fann de sitt "nya

normala" i

en gemenskap

av personer

som också

hade

upplevt en

amputation. Men

det var inte bara att

hitta en gemenskap som var viktigt.

Tillgången till korrekt information

om proteser är också betydelsefullt

för att kunna anpassa sig som protesanvändare.

– Det är viktigt att känna till vad

som är nytt inom ortopedtekniska

innovationer för att få kunskap om

Fakta/Tips för att få träffa andra protesanvändare

Facebook gruppen:

"Vi som är amputerade".

Momentum i Sverige:

<https://www.momentum.nu/sv/>

Personskadeförbundet RTPs

Förebildscoach för dig med

amputation:

coaching@rtp.se eller

ring förbundskansliet på 08-629 27 80.

sin vård. En viktig information är att veta vilka komponenter som är bra för mig, säger hon.

Nerrolyn Ramstrands studie visar

att vården

och stödet

för protesanvändare

kan förbättras

genom att under-

lätta möjligheterna

till sociala

kontakter

samt genom

att förbättra

tillgången

till information

om proteser och

service.

– Man ska vara försiktig med att generalisera för det ser så olika ut, men det finns faktorer som kan påverka så att man lättare accepterar sin nya situation, säger Nerrolyn Ramstrand.

Text: Jonas Jönsson

”Alla människor med en amputation ska kunna erbjudas att få träffa andra amputerade”

Rolf Johansson är en av de frä

Rolf Johansson är en av Sveriges genom tiderna främste paraidrottare. Han har deltagit som aktiv på hela 11 Paralympics, 6 vinter- och 5 sommarspel, och då tagit 13 medaljer. Han var också med och kläckte idén bakom sporten kälkhockey som numera är en gren i Paralympics. Men före all framgång hade han en tuff uppväxt och tvingades bo på olika institutioner för poliodrabbade barn.

Tidigare i år fyllde han 80 år.

En höstdag 1944 drabbades Rolf av polio. Då var han bara några månader gammal och hans mor Margit jobbade som hembiträde hos en välbärgad familj i Äppelviken i Stockholm. Hans mor hade ensam vårdnad om honom samtidigt som hon skulle ta hand om hushållet i den stora villan.

En dag fick Margit ett brev från Gunnar Johansson, en man som hon kände sedan tidigare. Gunnar frågade om hon skulle kunna tänka sig att jobba som hushållerska hos honom och hon svarade ja. Flyttlasset gick från den stora villan till en liten stuga på ett rum och kök utan el och rinnande vatten. För att ta sig till stugan krävdes en promenad på tre kilometer via en liten gångstig från centralorten Hälleforsnäs. Margit blev förälskad i skogsarbetaren Gunnar Johansson och de blev snabbt ett par.

När Rolf skulle börja skolan så fanns ingen skola som kunde möta hans behov som funktionsnedsatt så han flyttade först till kustsanatoriet i Vejbystrand i Skåne för att få rehabilitering.

Därefter bodde han fem år på internatskolan Lidingöhemmet.

– Jag längtade hem så oerhört mycket. Jag fick bara komma hem

på julen, påsken och på sommaren, säger Rolf Johansson.

När Rolf var 15 år gammal började han på Norrbackainstitutets Realskola i Solna och det var där han kom i kontakt med olika sporter. Under sin uppväxt hade han sett hur sina kompisar kunde utöva olika sporter, men med två kryckor i händerna och svårigheter att röra sig så fanns inga sporter som han kunde delta i. På Norrbacka kunde hans stora idrottsintresse blomma ut och han började spela rullstolsbasket och sittande volleyboll med framgång. Han visade tidigt att han var talangfull och ambitiös.

På vintrarna brukade Rolf och hans kompisar åka till Drevviken och åka kälke på isen genom att staka sig fram med korta piggförsedda stavar. En vinterdag 1963 kastade någon ut en ishockeypuck på isen. Rolf och hans kompisar började passa pucken med stavarna. Rolf Johansson, Karl-Gunnar "Kalle" Karlsson och Bengt-Gösta "Gösen" Johansson fick blodad tand och märkte hur kul det var. "Kalle" Karlsson tillverkade små mål och byggde mer lätthanterliga kälkar och de tre kompisarna skapade sporten som sedan mynnade ut i det som kallas kälkhockey. Vid Paralympics 1994 i Lillehammer i Norge var kälkhockey en av sporterna för första gången och i finalen möttes Sverige och Norge. Rolf och "Gösen" spelade och "Kalle" var coach för landslaget. Sverige vann med 1-0 och en av grundarna till sporten Rolf Johansson spelade fram till det vinnande målet.

– Numera är kälkhockey en av de största idrottsgrenarna i Paralympics. Det känns helt fantastiskt, säger Rolf Johansson.

Rolf Johansson har deltagit som aktiv idrottare på hela 11 Paralympics (6 vinter- och 5 sommarspel)

och har sammanlagt tagit 13 medaljer. Han har blivit uttagen i fem olika idrotter/landslag och tagit medalj i samtliga; Friidrott, kälkhockey, basketboll, curling och kälkracing. Rolfs favoritgren under många år var 100 meter rullstol, där han slog världsrekord sju gånger. Han tränade hårt och var urstark och snabb men en bidragande faktor till framgången var att han låg i framkant när det gällde utveckling och justering av sina rullstolar. Han konstruerade och byggde till exempel en egen rullstol helt i aluminium 1980.

– Jag gillade att meka med rullstolen och försökte hela tiden att göra små förbättringar. Jag hade rätt muskelgrupper och rätt teknik så jag var jättesnabb, säger han.

Rolf har haft ett innehållsrikt liv och på grund av sina sportsliga framgångar har han träffat påven Johannes Paulus II, prinsessan Diana, den svenska kungen Carl Gustav, drottning Silvia och ishockeylegenden Sven Tumba. För några år sedan skrev han en bok om sin uppväxt och enastående idrottskarriär som han döpte till "Rullstolsfantomen", en titel han fick i en artikel i Expressen på 70-talet.

– Det var så många som ville att jag skulle skriva en bok om mitt liv, för jag har upplevt så mycket. Vad jag vet är jag ensam om att som aktiv idrottare ha deltagit i elva olika Paralympics, säger han stolt.

Tidigare i år fyllde Rolf Johansson 80 år. Och hyllades stort av fru Juné, de två döttrarna, barnbarn och barnbarns barn samt av gamla idrottsvänner.

– Jag blev verkligen hyllad vid flera tillfällen. Det blev en fantastisk födelsedag som jag alltid kommer att minnas med god mat och trevligt umgänge, säger han.

Text: Jonas Jönsson

msta paraidrottarna i Sverige

Rolf Johansson fyllde 80 år tidigare i år. Rolf kan blicka tillbaka på ett liv med stora framgångar som idrottare och på grund av sina framgångar har han träffat många prominenta personer.

Foto: Jonas Jönsson

Fakta/Rolf Johansson

Bor: Alby utanför Stockholm.

Familj: Fru Juné, två döttrarna, fem barnbarn och två barnbarnsbarn samt två hundar.

Utbildad: Till finmekaniker.

Intressen: Amerikanska bilar från 50- och 60-talen. Spelar gitarr och dragspel.

Bästa egenskap: Noggrann.

Sämsta egenskap: Ibland alldeles för noggrann.

Motto: Ta aldrig ut en seger i förskott.

Kontakt för att köpa boken

"Rullstolsfantomen": rolfjsson@hotmail.com

Aktuell: Fyllde 80 år i år.

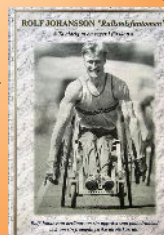
Idrottsmeriter:

Har deltagit på 11 Paralympics (6 vinter- och 5 sommarspel) och har sammanlagt tagit 13 medaljer.

Har spelat 220 landskamper i rullstolsbasket och tagit brons på VM 1983 och brons på Paralympics 1984. Mellan åren 1971-1982 slog han världsrekord 7 gånger på 100 meter rullstol. Har tagit 51 SM-guld i 10 olika grenar. Blivit uttagen i fem landslag: Friidrott, kälkhockey, basketboll, curling och kälkracing.

Genomfört 20 Stockholm Marathon.

Rolf har skrivit en bok om sitt liv som nu finns till försäljning.

En vinterdag 1963 började Rolf, med några kompisar, passa en puck sittandes i en kälke...

Foto: Privat

...leken utformades så småningom till paraspporten kälkhockey. Rolf tog guld 1994.

Foto: Privat

På grund av sina stora sportliga framgångar fick Rolf träffa påven Johannes Paulus II.

Foto: Privat

Medlem i RTP-S demonstrerade för funktionsnedsattas rättigheter

RTP-S medlem Hoa Huynh demonstrerade i Bryssel för att uppmärksamma att personer med en funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter som alla andra.

– Det känns som det blir allt sämre för oss med en funktionsnedsättning, säger hon.

I slutet av september reste Hoa Huynh, tillsammans med en grupp på tolv personer, från Sverige till Bryssel i Belgien. Hon hade blivit utvald att få följa med av assistansbolaget STIL, som stod för notan. På schemat stod att gruppen skulle få besöka EU parlamentet och där fick de ett möte med parlamentsledamot Pär Holmgren (MP).

– Vi passade då på att lyfta våra frågor och han lyssnade och verkade positiv och hörsammade vad vi sa. Vi betonade att vi inte får den hjälp som vi som är funktionsnedsatta behöver, säger Hoa Huynh.

Hoa Huynh, precis som hela Funktionsrättsrörelsen i Sverige, vill att funktionsrättskonventionen ska bli lag i Sverige. Om det blir en lag så är förhoppningen att funktionsnedsattas rättigheter kommer att bli tagna på allvar av politiker och tjänstemän på myndigheter. Och då kan personer med funktionsnedsättning använda sig av konventionen i domstolsärenden.

Den svenska delegationen från STIL demonstrerade sedan tillsammans med mängder med andra personer med funktionsnedsättning från olika delar av Europa på Bryssels gator. Manifestationen är årligt återkommande och äger rum utanför EU parlamentet och kallas för "Freedom Drive".

Hoa Huynh, med en svensk flagga i handen, demonstrerade på Bryssels gator med syftet att uppmärksamma att personer med funktionsnedsättning ska ha lika rättigheter som alla andra.

Foto: Privat

– Det var många som var ute och gick på kullerstenarna i Bryssel. Demonstrationen hade till syfte att uppmärksamma att alla ska ha lika rättigheter som alla andra, säger hon.

Hoa Huynh drabbades av polio när hon var ett år gammal och hon flyttade från Vietnam till Sverige 1979.

– När jag kom till Sverige så fick jag jobb direkt som dataregistrerare och jag lärde mig svenska på min arbetsplats. Jag fick alla typer av hjälp, allt kändes så enkelt. Men under de

senaste åren har det blivit svårare att få hjälp av staten. Allt fler nekas till assistans och vissa får sin assistans indragen, säger Hoa Huynh.

Sverige har också fått kritik från FN:s funktionsrättskommitté som påpekar att Sverige inte lever upp till FN:s konvention gällande rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

– Det känns som det blir allt sämre för oss med en funktionsnedsättning, säger Hoa Huynh.

Text: Jonas Jönsson

För att öka tillgängligheten har rullatorhållare installerats

Trafikförvaltningens trafikdirektör Erik Norling informerade i höstas om rullatorhållarna som har installerats på 41 innerstadsbussar i Stockholm. Tanken är att fler personer med funktionsnedsättning, som använder en rullator, ska våga att åka buss på ett enkelt och säkert sätt.

För att öka tillgängligheten installerade SL vid årskiftet 2023–2024 rullatorhållare på 41 innerstadsbussar. I oktober anordnade trafikförvaltningen och Keolis en informationsträff för att ytterligare upplysa om fördelarna med rullatorhållarna. Trafikförvaltningens trafikdirektör Erik Norling var på plats för att svara på frågor.

– Det är ett bra hjälpmedel för de som använder rullatorer. De behöver inte stå upp utan kan sitta säkert och då minimerar man fallrisken, säger han.

Det finns två hållare per buss. För att använda en hållare så kör man in rullatorn under den gula lådan och låser bromsarna på rullatorn. Därefter drar man ut sittmattan av plast så långt det går och lägger den sedan över rullatorn. Sedan sätter man dig

Erik Norling visade hur en rullatorhållare fungerar.

på mattan som ligger på rullatorn och håller i sig i bussens ledstång. När rullatoranvändaren ska kliva av behöver man bara resa sig upp då dras sittmattan automatiskt tillbaka.

– Det blir även lättare när det gäller på- och avstigning av bussen, säger Erik Norling.

Rullatorhållarna är tillverkade i Schweiz och en undersökning som är gjord i Stockholm visar att resenärer med rullatorer är positiva till hållaren, men det är få som känner till den.

– Idag finns det en tveksamhet att åka buss men vi vill få fler att ta bussen. Vi vill få ut information om att det blir enklare och säkrare att åka buss med dessa rullatorhållare, säger Erik Norling.

Text: Jonas Jönsson

Vårt mål – ett rörligare liv för dig!

Hos TeamOlmed förstår vi att alla är unika. Vi strävar efter att skapa hjälpmedel som passar just dig, oavsett om det handlar om ökad rörlighet, bekvämlighet eller funktion.

Vårt sortiment av högkvalitativa ortopedtekniska hjälpmedel, från skor och inlägg till ortoser och proteser, är noggrant utvalt för att ge dig bästa möjliga stöd och funktion.

Har du en protes? Vi arbetar med DS-metoden, vilket innebär att protesen gjuts direkt mot din stump. Detta gör att du kan provgå med din protes efter bara några timmar.

Med flera kliniker i Stockholm och avtal med regionen kan vi säkerställa att våra tjänster är tillgängliga för dig när du behöver dem som mest.

www.teamolmed.se

PÅ UPPDRAG AV
REGION STOCKHOLM

"Livsfilosofi är en viktig del av rehabiliteringen"

När en människa drabbas av allvarlig sjukdom eller skada hamnar han eller hon ofrånkomligt i en ny livssituation. Det kan väcka funderingar och frågor om identitet, mening, liv och död. När Malin Sallstedt, leg fysioterapeut på Aleris Rehab Station Stockholm, föreläste på RTP-S kansli var det just existentiella frågor som var temat.

Vi behöver prata om livet! Det var Malin Sallstedt budskap när hon föreläste på RTP-S kansli i början av hösten. Hon anser att livsfilosofiska samtal är en viktig del av rehabiliteringen när en människa drabbats av en allvarlig sjukdom eller skada. Den nya livssituationen väcker ofta tankar om existentiella frågor.

– Att vara människa är inte så lätt. Livet består av ovisshet, ensamhet och vi är olika rustade för det, säger Malin Sallstedt.

När en människa drabbas av en allvarlig sjukdom eller olycka ställs livet på sin spets.

– Har man överlevt efter att man har varit med om något så omvälvande i livet så väcks många personliga frågor: Vem är jag nu? Vad har jag för värde? Hur går mina tankar om självständighet, acceptans och frihet? Vad kan jag göra för att fortsätta ha ett gott liv?

Det uppstår ofta ett tillstånd där man ifrågasätter sin nya verklighet.

– Det är viktigt att få prata om alla förändringar och om vem man är i den nya situationen som har uppstått. Det är viktigt att på olika sätt undersöka sin existentiella terräng, säger hon.

Malin Sallstedt har jobbat som fysioterapeut i över 30 års tid och jobbar med behandling och träning på Aleris Rehab Station Stockholm men hon har också enskilda livsfilosofiska

Malin Sallstedt föreläste om existentiella frågor när hon besökte RTP-S kansli: "Livsfilosofi är en viktig del av rehabiliteringen. Ett komplement till all faktakunskap vi förmedlar".

Foto: Jonas Jönsson

samtal och håller i föreläsningar och filosofiska caféer.

– Livsfilosofi är en viktig del av rehabiliteringen. Ett komplement till all faktakunskap vi förmedlar och ett andrum från det personliga.

Idag hänvisas existentiella frågor ofta till psykologer eller kuratorer. Men Malin Sallstedt anser att all vårdpersonal i mötet med dessa frågor bör få mer kunskap. Hon vill "skapa en existentiell beredskap och låta de existentiella frågorna få en mer generell plats". Malin har under tre års tid varit projektledare med uppgift att sammanställa en praktisk handbok i konsten att möta existentiella frågor i vård och rehabilitering. Planen är att boken "Existensfilo-

sofera" ska vara tryckt och klar vid årsskiftet 2024–2025.

– Det är en handbok med verktyg och praktisk vägledning om hur man kan bemöta existentiella frågor, säger Malin Sallstedt.

Text: Jonas Jönsson

Tips på kontakter för att diskutera existentiella frågor

Aleris Rehab Stockholm (Filosofisk praxis har varit en del av rehabiliteringsprogrammet på Aleris Rehab Station Stockholm sedan över tio år.) 08-555 44 000.

Svenska Sällskapet för Filosofisk Praxis (SSFP). <https://ssfp.se>

Sök även filosofiska samtal på bibliotek och kurser på Studieförbund samt högskolekurser.

Bad – Gymnastik

Vill Du som medlem i RTP

– få guldkant på tillvaron? Må bättre? Och få motion i en bassäng med varmt vatten? Kom då och delta i vår vattengympa! Kontakta respektive kontaktperson eller kansliet för anmälan och frågor. Badavgiften under hösten är **400 kronor per termin**. Avgiften kan betalas till **bankgiro: 134-6261** eller via **swish: 1236783112**.

Glöm ej avsändare och vilket bad insättningen avser.

Bad	Kontaktperson	Badtider	Höstens sista baddag	Vårens första baddag
Vattenhuset Sfären (1+2)	Dick Grün 070-324 49 95	Måndagar 17.30 – 18.30	9 december	13 januari
Vattenhuset Sfären (1+2)	RTP-S kansli 08-545 622 60	Tisdagar 09.30 – 10.30	10 december	14 januari
Vattenhuset Sfären (1+2)	RTP-S kansli 08-545 622 60	Torsdagar 09.30 – 10.30	12 december	16 januari
Beckomberga Simhall Söderberga allé 80 (1+3)	RTP-S kansli 08-545 622 60	Måndagar 12.00 – 13.00	9 december	13 januari
Nacka Sjukhus Rehab avd (2)	Eva Bellbrant 070-061 89 10	Tisdagar 18.00 – 19.30	10 december	14 januari
Dragongården Upplands Väsby (1+2)	RTP-S kansli 08-545 622 60	Måndagar 18.15 – 19.15	9 december	13 januari
Aktiva Re Åkersberga Hackstavägen 22 (1+2)	Anneli Hogreve 070-445 28 81	Onsdagar 16.30 – 17.15	11 december	15 januari
Badet på ROS Hamnvägen 2 (1+2) Norrtälje	Marie Kärllin 070-3161007	Onsdagar 17.00 – 21.00	18 december	15 januari
Södertälje Allaktivitetshuset (1+2)	Kerstin Asplund 070-614 64 80	Onsdagar 15.00 – 16.00	11 december	15 januari
Vattenhuset Älvsjö	RTP-S kansli 08-545 622 60	Torsdagar 16.30 – 17.30	12 december	16 januari

(1) sjukgymnast/ledare finns (2) 32–34 grader i vattnet (3) 27–30 grader i vattnet

OBS! Om du som badare inte kan komma, anmäl förhinder till badets kontaktperson, var också uppmärksam på SMS-information från RTP-S ifall badet av någon orsak ställts in.

Sarah fortsatte turnera med ett amputerat ben

Den franska skådespelerskan Sarah Bernhardt var en av de första internationella världsstjärnorna. I svallvågorna av industrialismen med snabbare tåg och båtar möjliggjorde att hon kunde resa runt och uppträda i hela världen. Trots att hon vid 71 års ålder tvingades amputera ena benet fortsatte hon att turnera.

Sarah Bernhardt hade en minst sagt sorglig uppväxt. Hon föddes 1844 och var inte särskilt älskad av sin mamma och hon hade ingen närvarande pappa. Men hon hade en enorm vilja och drivkraft.

När hon var en liten flicka var hon fast besluten att bli nunna men med påtryckning från mamman, så sökte hon sig så småningom in i teaterns värld och studerade vid Comédie Française. Hon beskrevs som självständig, extravagant, känslomässig, vacker, talangfull och hårt arbetande. När Sarah Bernhardt engagerades vid den franska nationalteatern Comédie-Française 1862 innebar detta en början på en stjärnspäckad karriär. Hon ansågs vara en synnerligen begåvad aktris, och många har vittnat om hur hon trollband publiken genom sin inlevelse och sin röst.

Sarah Bernhardt blev en modern stjärna för en modern tid som växte fram i svallvågorna av industrialismen. Den tekniska utvecklingen med snabbare tåg och båtar möjliggjorde att hon kunde resa runt hela världen och framträda. När hon turnerade runt i världen möttes hon av hysteriska fans.

Sverige besökte hon flera gånger under sin karriär. Den första gången 1883 och då hon kom till Stockholm och bodde på Grand Hotel med 22 personer i följe. Hon uppträdde på Kungliga Stora teatern (nuvarande

Sarah Bernhardt år 1910.

Foto: Wikipedia commons

Operan) och emottog medaljen Litteris et Artibus av självaste kung Oscar II.

Även i Köpenhamn väckte Sarah Bernhardts besök stor uppståndelse. Och det var något som konditorn Johannes Steen på Axeltorv ville uppmärksamma 1911. Han skapade då det läckra bakverket med chokladtryffel som blev uppkallat efter Sarah Bernhardt. I Sverige kallar vi dem "Sarah Bernhardt chokladbiskvier".

Känd var hon också för sitt hetsiga temperament, sina påkostade kläder, och sina många älskare. Hon drev periodvis egna teatrar och var ute på långa turnéer i Europa, USA, Sydamerika, Australien och Nordafrika.

År 1906 befann hon sig på en turné i Sydamerika, och då skadade hon sitt ena ben. När hon hoppade från en balustrad i sista scenen av dramat La Tosca av Victorien Sardou hade dock madrassen som hon skulle landa på lagts på fel plats. Hon landade därför på sitt högra knä. Hon svimmade och fördes från teatern på en bår, men vägrade att behandlas på ett lokalt sjukhus. Hon seglade senare med fartyg från Rio de Janeiro till New York, men hennes ben hade svullnat rejält. Smärtan kom och gick men smärtan i Bernhardts knä förvärrades i mitten av 1914. Hennes läkare upptäckte att kallbrand hade utvecklats på hennes skadade ben. Sarah väjdade att hon skulle bli amputerad. Hon skrev: "Så lyssna till mig...jag ber dig skära av benet en bit ovanför knäet...Bråka inte...jag har

kanske tio eller femton år kvar att leva, varför döma mig att lida ytterligare femton år? Med ett träben jag kommer att kunna recitera, kanske till och med framföra..."

Benet angreps av kallbrand och den 22 februari 1915 amputerades ena benet ovanför knäet. Operationen var gjord på 15 minuter.

Inom bara några månader var Bernhardt tillbaka på scenen. Lika hårt arbetande som innan operationen. Hon var en mycket hängiven fransk patriot och ville delta på olika sätt för de franska krigsinsatserna under första världskriget. Sarah provade att gå med ett träben men föredrog att bli buren i en förgylld stol av två män. Sarah uppträdde, för soldater som just hade återvänt eller var på väg ut i strid, i olika lador i förstörda byar runt om i Frankrike. Scenerna byggdes upp så att hon kunde sitta med benet dolt bakom rekvisita.

Trots problemen med benet lyckades Bernhardt behålla sin plats i rampljuset, främst tack vare sin röst, som fortsatte att fångla publiken.

En person som såg en föreställning skrev: "den tunna ridån fladdrade upp för att avslöja en susning av en åldrande kvinna stödd...i en sjaskig fätölj". Sedan började hennes repliker och "miraklet ägde rum... Sarah, gammal, stympad, återigen fånglade hon en folkmassa av strålarna av hennes geni ... när hon avslutade sin recitation reste sig två tusen män och jublande ... hon är kanske större i denna glödande skymning än under de gnistrande dagarna under hennes storhetstid."

Bernhardts karriär varade i nästan sextio år och hon fortsatte att uppträda och spela in filmer med ett amputerat ben ända tills hon avled 1923.

Sarah Bernhardts motto var "quand même" som kan översättas till "mot alla odds".

Text: Jonas Jönsson

Storstockholms ordförande Per Gunnar Norlin vänder sig till Högsta domstolen

Liljeholmsbadet stängde 2016. Sju föreningar för funktionsnedsatta blev då av med sin möjlighet till rehabilitering i tempererat vatten i småskalig, tillgänglig och trivsamt miljö. Personskadeförbundet hade nyttjat badet sedan 50-talet.

Stockholm stad beslöt 2021 att badet skulle rivas på grund av att en renovering ansågs för kostsam. Därefter har ärendet behandlats i olika instanser och den sista instansen som skulle avgöra badet öde, Mark- och miljööverdomstolen, beslöt också att badet skulle rivas.

Per Gunnar Norlin, ordförande i Storstockholms lokalförening, driver en process för att Liljeholms badet ska bevaras. Per Gunnar Norlin har därför lämnat in en resningsansökan till Högsta domstolen. I resningsansökan, angående Mark- och miljööverdomstolens beslut den 2 oktober 2024, står det att "Kommunens miljökonsekvensbeskrivning innehåller allvarliga brister och kan inte läggas till grund för ett rivningslov".

I resningsansökan står det fortsättningsvis: "Mark- och miljööverdomstolens beslut strider uppenbart mot lag, med följd att det föreligger grund för resning".

Fortsättning följer.

Text: Jonas Jönsson

Liljeholmsbadet ligger vid Tantolunden på Södermalm i Stockholm.

Foto: Wikipedia commons

**God Jul och Gott Nytt
År önskar RTP-S**

Foto: Målning av Jenny Nyström. Wikipedia commons

Åke föreläste om Rullstolsskolans fördelar

God färdighet i en väl anpassad rullstol kan i hög grad kompensera en funktionsnedsättning samt höja livskvaliteten. Rullstolsskolan är en kurs för de som vill förbättra sin förmåga att manövrera sin rullstol. Åke Norsten, på Aleris Rehab Station, startade Rullstolsskolan 1996 och har bedrivit denna kurs sedan dess.

I slutet av oktober föreläste Åke om Rullstolsskolan på RTP-S kansli.

Han berättade att kursen innehåller mycket träning på att ta sig förbi olika hinder som till exempel en tröskel, en trottoarkant eller ett lutande golv. Men även hur man ska backa, svänga och rotera samt hur man ska sköta om en rullstol. Rullstolsskolan vänder sig till alla med neurologiska skador som till exempel ryggmärgsskadade, MS, stroke, polio, hjärnskadade och CP-skadade.

– Att manövrera en rullstol är inte enkelt. Det krävs en hel del träning, men ju mer man lär sig desto enklare blir din vardag, sa Åke Norsten.

Rullstolsskolan består av ett team

Åke Norsten föreläste om hur en rullstol ska manövreras på bästa sätt. Åke Norsten startade Rullstolsskolan 1996 och har bedrivit denna kurs sedan dess.

av rehabinstruktörer och fysioterapeuter.

Adress: Rullstolsskolan på Aleris Rehab Station. Frösundaviks allé 4.

Hemsida: <https://www.aleris.se/mot->

[tagningar/stockholm/rehab-station/](https://www.aleris.se/tagningar/stockholm/rehab-station/)
Telefon: 08-555 44 000. Kontakt: ake.norsten@aleris.se

Text och foto: Jonas Jönsson

"Vi åkte runt och njöt av den färgsprakande naturen"

Det blev en härlig upplevelse när RTP Storstockholm i oktober månad anordnade en utflykt till Hagaparken. Deltagarna upplevde vackra alléer och promenadvägar i den engelska parken och de höstfärgade löven skimrade av solens strålar. Och utflykten innebar både fika och lunch i Koppartälten.

Personskadeförbundet RTP-S tidigare medarbetare på kansliet, Yvonne Andersson, var aktivitetsledare: "Det blev återigen en utflykt med solsken. Vi åkte runt och njöt av den färgsprakande naturen. Kanske kronprinsessan var hemma men vi såg henne inte"

Text: Jonas Jönsson

En höstutflykt i Hagaparken kan bli en enastående naturupplevelse framförallt om det är vackert väder. När RTP Storstockholm anordnade en utflykt i oktober sken solen från en klarblå himmel.

Foto: Ingmarie Matsson

I mitten av oktober arrangerade RTP Nordväst traditionsenligt en musikafton med middag och musik. "Jazz på vinden" stod för underhållningen och gruppen bjöd på jazziga toner med temat kärlek på repertoaren.

Foto: Privat

Nordväst bjöd på jazziga toner med kärlek

Återigen har RTP Nordväst bjudit in sina medlemmar till musikafton, en kväll med mat och underhållning. Arrangemanget ägde rum den 17 oktober på Scandic hotell i Upplands Väsby.

Vi välkomnades alla av vår emment konferencier Lage Eckeskog som såg till att vi informerades om kvällens program och att vi sedan skötte oss på bästa sätt.

Till vår glädje kom 27 gäster för att tillsammans njuta av musik från den eminenta kvartetten "Jazz på vinden" som valt kärlek som tema för kvällens repertoar.

Medlemmarna i gruppen har en fantastisk förmåga att bjuda på en parad av musikaliska pärlor med inslag av roliga historier som fick oss att klappa händerna samt gjorde att våra ansikten lystes upp med glada leenden. Kvällen blev inte ett dugg sämre av att vi under ledning av Lage fick möjlighet att lufta våra lungor i

skön allsång och därefter också njuta av skönsång från vår alldeles egen ordförande Hernan Ravanal.

Vi hoppas att kunna återkomma med vår musikafton även nästa år och då ska vi se till att lägga evenemanget sent i oktober så att alla får

möjlighet att ta del av vår inbjudan och göra sin anmälan i god tid.

Vår förhoppning är att alla vill komma och förgylla vår kväll även 2025.

Text: Bengt-Erik Johansson

Ett 30-tal gäster njöt av bra musik, trevligt umgänge, allsång och god mat.

Foto: Privat

Det svängde rejält när "Jazz på vinden" spelade och det uppskattade publiken.

Foto: Privat

Spännande resa runt Vättern med musköter,

Måndag morgon den 2 september startade vi resan Vättern runt.

Vi lämnade Kavallerivägen i Rissne och första stoppet på resan blev vid Dinners i Arboga där vi fick förmiddagskaffe med smörgås. Vi fortsatte sedan resan mot Olshammarsgården, en herrgård belägen i Hammars socken i Närke. Gården som ligger med vacker utsikt över Vättern är mest känd som författaren Verner von Heidenstams barndomshem.

På Olshammarsgården åt vi vår lunch och därefter kunde vi njuta av de vackra omgivningarna i ett strålande solsken.

Efter detta var det raka spåret mot Jönköping och Quality Hotel Match där vi skulle bo. Hotellet ligger intill Vätterns södra strand och är granne med det historiska tändsticksområdet. Hotellet invigdes i september 2022 och är med sina 17 våningar och 60 meter högt över marken, ett verkligt landmärke för staden.

Vår andra dag började med ett besök på Husqvarna Museum.

I museet visas nästan fyra sekler av Husqvarna AB:s historia, från musköttillverkning för armén på 1600-talet till dagens produktion.

Idag är Husqvarna förmodligen mest kända för att tillverka produkter för utomhusbruk, som motorsågar, robotgräsklippare och trädgårdstraktorer.

Annars bjuder Husqvarna Museum på lite av allt möjligt, militära vapen, jaktvapen, gjutjärnsspisar, hus-hållsapparater, symaskiner, cyklar, mopeder, motorcyklar och mycket mer. Därefter var det tid för lunch på Kroatorpet, beläget mellan Jönköping och Gränna och med en vacker utblick över Vättern. Dagen avslutades med ett besök på Tändsticks-muséet, där vi fick en guidad visning. Bröderna Johan och Carl Lundström startade tändstickstillverkningen i

Resan runt Vättern blev väldigt lyckad. RTP-S medlemmar hann besöka många platser under några soliga och varma dagar i början av september månad.

Foto: Jan Westberg

Jönköping år 1844 och den första tillverkningen var fosfortändstickor. Fosfortändstickor fattade eld mot vilken skrovlig yta som helst. Tändsatsen innehöll vit/gul fosfor, vilket gjorde dem lättantändliga och giftiga.

Arbetarna på tändsticksfabrikerna drabbades av fosforförgiftning, ofta med dödlig utgång.

Först 1853 började säkerhetständstickor att tillverkas. Tändstickan tillverkas av asp och en enda aspstock

räcker till 370 000 tändstickor.

På vår tredje dag gick resan till Gränna, där vi tog färjan över till Visingsö.

Vid Brahekyrkan på Visingsö mötte oss guiden Jan Pettersson och vi fick en intressant guidning om Visingsös historia, med alla kungar och grevar som bott på ön och även hur Visingsöborna lever idag.

Guiden berättade att här på ön finns Sveriges största sammanhäng-

tändstickor, grevar, författare och flygplan

ande ekskog. På 1830-talet planterades 300 000 ekar, som skulle användas för skeppsbyggen. Idag, efter nästan tvåhundra år, är ekarna färdiga att skördas. Problemet är bara att inte en enda båt idag byggs av ekträ. Ekskogen får istället stå orörd som ett monument över svunna tider. Visingösö är en frodig och bördig ö med både äppel, plommon och vinbärsoodlingar. Guiden berättade att han själv tidigare drivit företaget Visingösöäpplen, som numera drivs av Rudenstams äppelodling. Vi gjorde ett uppehåll vid hans gård som gränsade till äppelodlingen och blev bjudna på, vad tror ni, äpplen. Därefter var det lunch på restaurang Solbacken, innan det var dags att ta färjan över till Gränna och vidare färd till Jönköping och hotellet.

På vår fjärde dag lämnade vi hotellet på morgonen och påbörjade hemresan. Färden gick mot Linköping och Flygvapenmuseet, som ligger vid Malmslätt väster om Linköping. Vi började med att äta lunch på restaurangen Calle C som ligger i samma byggnad som museet.

Vi fick sedan en intressant guidning i lokalerna där militärflygplan hängde överallt i taken. Museet har utställningar om militärflygets utveckling från tidigt 1900-tal fram till idag och visar flygmaskiner från pionjärtiden fram till dagens JAS 39 Gripen.

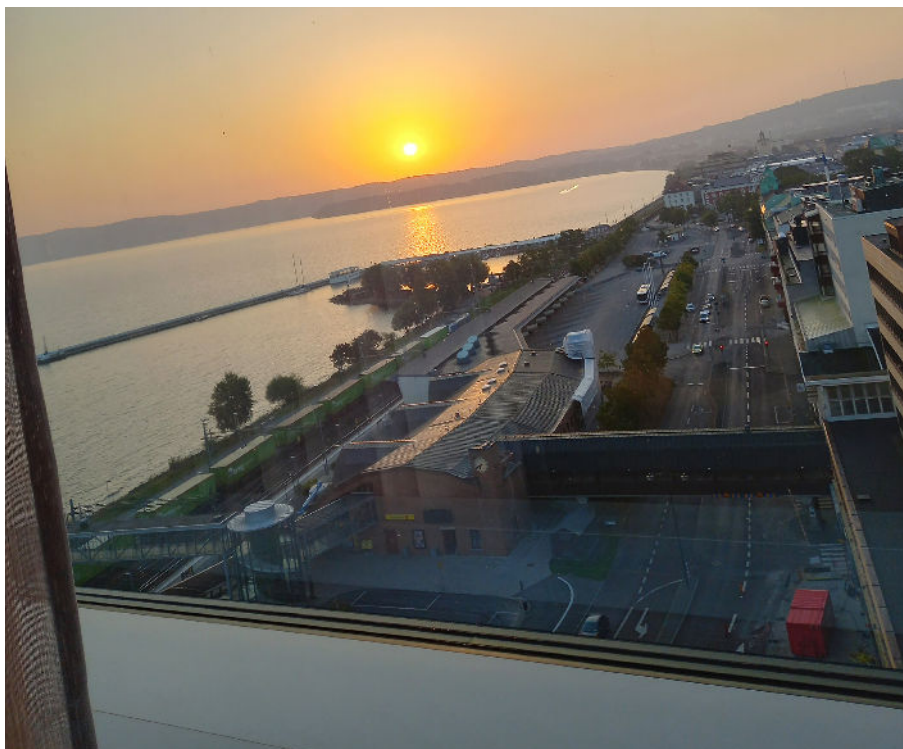
I en specialbyggd monter såg vi DC-3:an som försvann över Östersjön den 13 juni 1952 och som efter mer än 50 år på havets botten återfanns och bärgades. Idag är DC-3:an ett av Sveriges största museiföremål och dess historia är unik. Efter detta besök och senare ett stopp på Stavsjö Krog och Bar var det raka vägen tillbaka till Rissne och Kavallerivägen.

Text: Rolf Widén

Ett av de första stoppen på resan var Olshammarsgården, som är en herrgård i Närke. Herrgården ligger vackert i närheten av Vättern och var Verner von Heidenstams barndomshem.

Foto: Else Westberg

Så här vacker och storslagen var utsikten från hotellet i Jönköping. Hotellet låg vid Vätterns södra strand i närheten av det historiska tändsticksområdet.

Foto: Else Westberg

Valberedning

Distriktet, RTP-S

Valberedningen i distriktet vill uppmana lokalföreningarna att nominera personer till styrelsen. Valberedningen eftersträvar att till distriktsårsmötet kunna föreslå en kompetent och representativ distriktsstyrelse med kriterierna bred kompetens, åldersspridning och kön. Diagnostillhörighet har en underordnad betydelse men kunskap om alla skadegrupper inom organisationen är viktig.

Valberedningen i distriktet, RTP-S

Liiza Pettersson, Södertälje lokalförening

Alireza Azarbad, StS

För att komma i kontakt med distriktets valberedning kontakta kansliet tel 08-545 622 60.

Valberedningen i Stockholms läns lokalföreningar

Valberedningarna har påbörjat sitt arbete inför årsmötet 2025 och tar tacksamt emot förslag på lämpliga personer till lokalföreningarnas styrelser. En stark styrelse har stor betydelse för oss medlemmar. Vänta inte med att kontakta valberedningen!

StorStockholms lokalförening

Kontakta RTP-S kansli

info@rtps.se eller 08-545 622 60

Norrtälje lokalförening

Linda Johansson

073-066 61 22

Mona Hammarström

070-759 26 23

Nordvästra Storstockholms lokalförening

Sven-Axel Lundström

073-692 42 44

Lage Eckeskog

070-366 61 33

Södertälje lokalförening

Jan Jonsson

070-250 84 03

Förslag till föredragningslista vid lokalföreningarnas årsmöten enligt normalstadgarna.

A. Prövning om årsmötet är stadgeenligt utlyst

B. Val av presidium

- mötesordförande
- protokollförare
- två protokolljusterare
- två rösträknare

C. Fastställande av föredragningslista

D. Styrelsens årsredovisning

- verksamhetsberättelse
- fastställande av resultat- och balansräkning
- föredragning av revisorernas berättelse
- fråga om ansvarsfrihet för styrelsen

E. Fastställande av antalet ledamöter i styrelsen

F. Val av

- ordförande för ett år
- halva antalet övriga ordinarie ledamöter för två år
- halva antalet ersättare för två år
- valberedning
- två revisorer för ett år
- två revisorsersättare för ett år
- ombud till distriktets årsmöte
- kongressombud och ersättare för dessa

G. Behandling av motioner

H. Behandling av styrelsens förslag

I. Fastställande av budget och verksamhetsplan för verksamhetsåret

J. Beslut om medlemsavgift

K. Mötets avslutande

God Jul

Distriktet, RTP-S

Torsdagen den 27 mars 2025 klockan 17.00-19.00

Plats: Distriktskansliet, Kavallerivägen 24,

Rissne Torg, Sundbyberg.

Distriktet bjuder på lättare förtäring.

Ombuden till RTP-S årsmöte väljs på respektive lokalförenings årsmöte. Ombuden får separat kallelse till årsmötet. Även icke ombud är välkomna till årsmötet. Anmälan för sådana medlemmar senast den 20 mars till kansliet 08-545 622 60 eller info@rtps.se

Nordvästra Storstockholms lokalförening

Onsdagen den 5 mars 2025 klockan 18.00-20.00.

Plats: ABF Västra Bangatan 31 E, Märsta.

Anmälan: Senast onsdagen den 26 februari till Hernan Ravanal: hernan.ravanal@gmail.com

Lättare förtäring serveras.

Norrtälje lokalförening

Torsdag den 20 februari 2025 klockan 18.00 - ca 20.00.

Plats: ROS samlingssalen Hamnvägen 12 Norrtälje

Anmälan senast: Den 5 februari till Anita 0176-179 80

eller till Marie 070-3161007, marie57karlin@gmail.com. Serveras lättare förtäring. Uppge eventuell allergi vid anmälan!! Dagordning finns i RTP-S Aktuellt nr 4 2024.

Motioner skall vara styrelsen tillhanda senast den 15 januari 2025.

Adress: Norrtälje lokalförening i Personskadeförbundet RTP Hamnvägen 12, 761 32 Norrtälje eller mejladress: marie57karlin@gmail.com

Storstockholms lokalförening

Onsdagen den 19 februari 2025 klockan 13.00 -15.00.

Lättare förtäring serveras.

Plats: RTP-S kansli. Kavallerigatan 24, Rissne.

Anmälan senast: Onsdagen den 12 februari till info@rtps.se 08-545 622 60.

Södertälje lokalförening

Lördagen den 22 februari 2025 klockan 14-16.

Det bjuds på smörgås kaffe/the med kaka.

Plats: Allaktivitetshuset, Keramiken.

Anmälan till årsmöte: Anmälan senast fredagen den 14 februari 2025

Anmälan: Till Eva Molnar: eva.d.molnar@gmail.com

Övrig information

Anmäl ditt intresse om du vill bli ett funktionshinderråd med möjlighet att påverka

Är du intresserad av att påverka politiken där du bor? Vi på RTP-S behöver få in intresseanmälningar omgående.

Kontakt: info@rtps.se Eller ring: 08-545 622 60

Kontakta RTP-S Färdtjänstkommitté om det uppstår några frågor

Om någon vill ha kontakt med RTP-S Färdtjänstkommitté kontakta RTP-S kansli. **Kontakt:** info@rtps.se eller telefonnummer 08-545 622 60.

Är det någon som har ett tips på en intressant föreläsare till RTP-S kansli?

Då och då arrangerar RTP-S föreläsningar på RTP-S kansli i Rissne. Det kan handla om till exempel kost, hälsa, motion eller rehabilitering. Efter en föreläsning brukar det oftast finnas tid för frågor och intressanta diskussioner.

Har du någon idé på en spännande föreläsare? Om ja, mejla in ett tips på namn eller skriv till Personskadeförbundet RTP-S kansli på Kavallerivägen 24, 3 tr. 174 58 Sundbyberg. **Mejla:** info@rtps.se eller ring till 08-545 622 60.

Tack på förhand.

Kontaktuppgifter

Telefonnummer till färdtjänsten:

Kundservice	08-720 80 80
Beställningscentral (taxi)	08-555 78 100
Beställningscentral (rullstolstaxi)	077-670 01 67
Resegarantin	
(både taxi o rullstolstaxi)	0200-77 66 55
Beställning bårtaxi (Sirius)	08-745 33 05
Resegarantin bårtaxi är samma nummer som vid beställning	

Om du har möjlighet, så rekommenderas att du går in regelbundet på www.fardtjansten.regionstockholm.se, där du kan läsa om nyheter i färdtjänsten samt att det finns mycket information under fliken kundcenter.

Kalendarium

Anmäl ditt deltagande via telefon 08-545 622 60 eller info@rtps.se

Adressen är RTP-S lokaler på Kavallerivägen 24, Rissne Torg i Sundbyberg om inget annat anges!

Till dig som ska delta i våra kvällsaktiviteter:

På kvällarna kan det vara svårt att parkera intill kansliet på Kavallerivägen 24 i Sundbyberg.

Har du möjlighet att ta färdtjänst är detta att rekommendera. Detaljer om aktiviteterna hittar du på sidorna 4-7.

DECEMBER

Onsdag	4	Samtalsträff med polioskadade
Torsdag	5	Julfest på RTP-S kansli
Lördag	7	Gym Aleris Rehab Station
Lördag	7	Jullunch i Södertälje
Måndag	9	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	9	Samtalsträff med boccia Hjärnskadade
Onsdag	11	Gym Aleris Rehab Station
Lördag	14	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	16	Samtalsträff med boccia Hjärnskadade
Tisdag	17	Yoga- och meditationskurs

JANUARI

Onsdag	8	Samtalsträff med polioskadade
Måndag	13	Gym Aleris Rehab Station
Onsdag	15	Gym Aleris Rehab Station
Lördag	18	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	20	Gym Aleris Rehab Station
Onsdag	22	Gym Aleris Rehab Station
Lördag	25	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	27	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	27	Samtalsträff med boccia Hjärnskadade
Onsdag	29	Gym Aleris Rehab Station
Onsdag	29	Gympa och yoga för kropp och själ

FEBRUARI

Lördag	1	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	3	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	3	Samtalsträff med boccia Hjärnskadade
Onsdag	5	Samtalsträff med polioskadade

Onsdag	5	Gym Aleris Rehab Station
Lördag	8	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	10	Gym Aleris Rehab Station
Måndag	10	Samtalsträff med boccia Hjärnskadade
Onsdag	12	Gympa och yoga för kropp och själ
Onsdag	12	Gym Aleris Rehab Station
Fredag	14	RTP-S Aktuellt nr 1, 2025 i brevlådan
Måndag	17	Samtalsträff med boccia Hjärnskadade
Onsdag	19	Årsmöte StorStockholms lokalförening
Torsdag	20	Årsmöte Norrtälje lokalförening
Lördag	22	Årsmöte Södertälje lokalförening
Måndag	24	Samtalsträff med boccia Hjärnskadade
Onsdag	26	Gympa och yoga för kropp och själ

MARS

Onsdag	5	Samtalsträff med polioskadade
Onsdag	5	Årsmöte Nordväst lokalförening
Fredag	21	Anm. Våffeldagen firas med våfflor
Måndag	24	Anm. Ett besök till Stadsmuseet
Måndag	24	Anm. Resan till Roslagen
Tisdag	25	Våffeldagen firas med våfflor på kansliet
Onsdag	26	Ett besök till Stadsmuseet
Torsdag	27	Årsmöte distrikt RTP-S

Maj

Måndag	8	Anm. Utflykt till Bergianska trädgården
Onsdag	10	Utflykt till Bergianska trädgården
Fredag	23	Resan till Roslagen

Viktigt meddelande/tips till våra läsare:

RTP-S Aktuellt utkommer med 4 nr/år. Flera av våra aktiviteter sträcker sig över en längre period, så därför är det viktigt att ni sparar tidningen tills nästa nummer kommer för att inte missa något! För att vara helt säker på att vara uppdaterad om vad som händer inom RTP-S rekommenderar vi att ni meddelar er mejladress till oss på info@rtps.se för att kunna få nyhetsbrev. Håll även utkik på hemsidan www.rtps.se och "gilla" gärna vår Facebook-sida "Personskadeförbundet RTP-S", där finns alltid det senaste nytt och eventuella förändringar!

RTP-S KANSLI

Postpoliomottagningens kontaktinformation:

Telefon: 08-123 576 41

Telefontid tisdagar: Klockan 13.00–14.00.

torsdagar: Klockan 09.00-10.00.

Övriga vardagar går det endast att lämna återbud på detta telefonnummer.

Besöksadress:

Postpoliomottagningen, Rehabiliteringsmedicinska Universitetskliniken Entrévägen 6 Målpunkt C, Plan 2 Danderyds sjukhus AB

Stöd utgivningen av

RTP-S Aktuellt

genom att sätta in lägst

50 kronor på bankgiro 134-6261.

Vi har Swish!

Vid aktivitet, ange namnet på personen som ska delta, aktiviteten och dess datum.

Swishnummer: 1236783112

Kontakta oss!

Distriktet och lokalföreningarna

Distriktets kansli, RTP-S

Telefontid 09.00 – 15.00

Lunchstängt 11.30 – 12.00

Växel 08-545 622 60

E-post till RTP-S info@rtps.se

Hemsida: www.rtps.se

Karin Johnson, kanslichef

08-545 622 65 karin.johnson@rtps.se

Christer Olsén

08-545 622 63 christer.olsen@rtps.se

Anki Holmberg

08-545 622 64 anki.holmberg@rtps.se

Jonas Jönsson

08-545 622 69 jonas.jonsson@rtps.se

Storstockholms lokalförening

Kansliet: 08-545 622 60 info@rtps.se

Nordvästra Storstockholms lokalförening

Hernan Ravanal 070-739 08 85 hernan.ravanal@gmail.com

Norrtälje lokalförening

Marie Kärln 070-316 10 07 marie57karlin@gmail.com

Södertälje lokalförening

Eva Molnár 070-486 95 13 eva.d.molnar@gmail.com

Tips

Den 5 december öppnar en spännande utställning på Historiska museet. Med hjälp av scenerier, bilder och filmer får besökaren uppleva häxprocesserna som pågick i Sverige under perioden 1668-1676. Plötsligt så anklagas kvinnor för trolldom och den svenska kungen sänder ut en trolldomskommission för att utmäta dödsstraff. Domarna börjar falla och häxbålen flamlar upp på olika platser i Sverige. Under ett tiotal år döms närmare 300 kvinnor. Utställningen skildrar verkliga händelser och livsöden och berättar om hur kvinnor anklagades för trolldom i Sverige under 1600-talet. De drabbade kvinnorna får ett ansikte tack vare bilderna i utställningen är skapade med hjälp av artificiell intelligens. Därmed är utställningen HÄXOR den första historiska utställningen i Sverige som är skapad med AI.

Utställningen Häxor öppnar 5 december 2024–11 maj 2025.

Adress: Narvavägen 13-17.

Museet är tillgänglighetsanpassat och det finns en handikapparkering till höger om stora trappan på Narvavägen. I anslutning till handikapparkeringen finns en hiss till entréplan. Det finns en handikapptolett i anslutning till entréhallen. Det finns även en handikapptolett på övre plan. Det finns hissar till alla våningsplan i museet.

Inträde: 150 kronor. Fri entré för barn och unga till och med 18 år. Måndag: Stängt. Tisdag – söndag: klockan 11.00–17.00. Onsdag kvällsöppet till klockan 20.00. För att åka kollektivt: Buss Linje 67: hållplats Historiska museet. Linje 69 och 76: hållplats Djurgårdsbron. Spårvagn 7 till Djurgårdsbron. Tunnelbana till Karlaplan eller Östermalmstorg.

Text: Jonas Jönsson

Här finns vi på RTP-S!

Kavallerivägen 24, Rissne Torg, 3 tr,
Tel. 08-545 622 60

Hitta till oss:

T-banestation Rissne. Kansliet ligger mittemot
baksidan av T-baneutgången.

Linje 10 Blå linjen Kungsträdgården-Hjulsta, gå av vid station Rissne

Linje 35 Nynäshamn-Bålsta, gå av vid station Sundbyberg C,
ta T-bana mot Hjulsta, gå av vid station Rissne

Buss 118, 155, 157, 504 och 512 stannar vid Rissne Torg

Parkering, flera platser mittemot Kavallerivägen 24

Hiss 2 stycken i entrén

Välkomna!

B Posttidning

Kontrollera att Din adress är korrekt! Om inte
– meddela ändring till kansliet, telefon 08-545 622 60

Retur till:

RTP-S, Kavallerivägen 24, 174 58 Sundbyberg

Aktiv Ortopedteknik

Ortopedtekniska hjälpmedel och tjänster

Aktiv Ortopedteknik i Stockholm driver ortopedtekniska center på 4 orter i Stockholms regionen.

Vi är stolta över att kunna erbjuda anpassade helhetslösningar inom samtliga ortopedtekniska områden samt rehabilitering för amputerade, genom ett unikt yrkeskunnande, en hög tillgänglighet och att alltid sätta patientens behov i fokus.

Aktiv Ortopedteknik Enskededalen

Vi har utökat vår tillgänglighet och finns även på Dalens sjukhus i Enskededalen.

Varmt välkomna!

Kontakta
oss för att
boka tid!

Ring för att boka tid! Varmt välkommen.

Barks väg 7, Solna
bergshamra@aktivortopedteknik.se
08 - 624 95 50

Åstorpsringen 6, Enskededalen
dalen@aktivortopedteknik.se
08 - 624 95 50

Drottninggatan 5, Norrtälje
norrtalje@aktivortopedteknik.se
08 - 624 95 50

Lovisingsgatan 7, Söderälje
sodertalje@aktivortopedteknik.se
08 - 550 897 80

www.aktivortopedteknik.se | info@aktivortopedteknik.se

ottobock.